

Предмет: поступак привременог увоза са делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина

Ради једнообразног поступања царинарница, овим објашњењем ближе указујемо на начин спровођења одговарајућег царинског поступка привременог увоза са делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина.

1. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Спровођење поступка привременог увоза робе са делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина, регулисан је следећим прописима:

- Конвенција о привременом увозу („Сл. гл. РС“, бр. 1/2010)
- Царински закон („Службени гласник бр. 95/18 и 91/19 – др.закон)
- Уредба о царинским поступцима и царинским формалностима („Службени гласник бр. 39/19 и 8/2020, у даљем тексту: Уредба)

Одредбама члана 215. Царинског закона прописано је да у поступку привременог увоза страна роба намењена поновном извозу може бити предмет посебне употребе на царинском подручју Републике Србије, са потпуним или делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина и не подлеже:

- 1) другим дажбинама које се плаћају при увозу у складу са прописима;
- 2) мерама трговинске политике, ако се њима не забрањује улазак робе на царинско подручје Републике Србије или излазак из њега.

Поступак привременог увоза може се користити ако су испуњени следећи услови:

- 1) роба није намењена подвргавању било каквој измени, осим нормалном смањењу вредности услед њене употребе;
- 2) могуће је обезбедити да се роба која је стављена у поступак привременог увоза може идентификовати, осим ако, имајући у виду природу робе или предвиђену употребу, због одсуства мера за идентификацију неће доћи до злоупотребе поступка или, у случају из члана 199. Царинског закона, ако се поштовање услова утврђених за еквивалентну робу може проверити;
- 3) носилац поступка је пословно настањен ван царинског подручја Републике Србије, осим ако није другачије предвиђено;
- 4) испуњени су услови за потпуно или делимично ослобођење од плаћања дажбина утврђени царинским прописима.

Чланом 216. Царинског закона прописано је да царински орган одређује рок у коме се роба стављена у поступак привременог увоза мора поново извести или ставити у нови царински поступак.

Тај рок мора бити довољно дуг да сврха одобрене употребе може да се оствари.

Осим ако није другачије предвиђено, максималан рок током којег роба може остати у поступку привременог увоза за исте сврхе и под одговорношћу истог носиоца одобрења је 24 месеца, чак и ако је поступак окончан стављањем робе у други посебан поступак и њеним накнадним стављањем, поново, у поступак привременог увоза.

Ако се, у изузетним околностима, одобрена употреба не може постићи у року из члана 216. става 1. и 2. Царинског закона, царински орган може одобрити разумно продужење тог рока, на образложен захтев носиоца одобрења.

Укупни рок током којег роба може остати у поступку привременог увоза не може бити дужи од 10 година, осим у случају непредвиђеног догађаја.

Чланом 390. Уредбе прописано је да се на услове и поступак привременог увоза робе који нису прописани чл. 353-389. Уредбе примењују одговарајуће одредбе Конвенције о привременом увозу.

2. ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА И ДОНОШЕЊЕ ОДОБРЕЊА ЗА ПОСТУПАК ПРИВРЕМЕНОГ УВОЗА

Одредбама члана 17. Царинског закона, уређен је начин на који се подноси захтев за доношење одлуке која се односи на примену царинских прописа.

У складу са чланом 184. став 1. тачка 1) Царинског закона, **одобрење царинског органа, између осталог, захтева се и за поступак привременог увоза.**

Одобрењем се утврђују услови под којима је употреба једног или више поступака из претходно наведене законске одредбе дозвољена.

У складу са одредбама члана 184. став 1. тачка 1) Царинског закона, царински орган може одобрење дати и накнадно, ако су испуњени услови из става 3. наведеног члана.

У члану 184. став 5. Царинског закона, прописано је да, осим ако није другачије предвиђено, одобрење из члана 184. став 1. Царинског закона (које подразумева и одобрење поступка привременог увоза), даје се само лицима која испуњавају све следеће услове:

- пословно су настањени на царинском подручју Републике Србије;
- пруже неопходне доказе о исправном вођењу послова; сматра се да овлашћени привредни субјекат за царинска поједностављења испуњава овај услов ако је активност која се односи на тај посебан поступак узета у обзир у одобрењу из члана 27. став 3. тачка 1) Царинског закона;
- ако за царински дуг или остале дажбине које могу настати за робу стављену у посебан поступак, дају обезбеђење у складу са чланом 77. Царинског закона;
- у случају привременог увоза или поступка активног оплемењивања, употребљавају робу или уговарају њену употребу, односно спроводе радње прераде робе или уговарају да се оне спроведу одређеним редом.

Даље, као услов за издавање одобрења, ставом 6. члана 184. Царинског закона, прописано је да се одобрење даје само ако:

- царински орган може да врши царински надзор без увођења административних мера које су несразмерне привредним потребама.

Чланом 353. став 1. Уредбе прописано је да **царински орган, ако није другачије предвиђено, издаје одобрење за поступак привременог увоза ако роба стављена у поступак остане у непромењеном стању. У складу са ставом 2. наведеног члана Уредбе, дозвољене су поправке и одржавање, укључујући ремонт и подешавање или мере за очување робе или за обезбеђивање њихове усклађености са техничким захтевима за употребу на основу тог поступка.**

Према одредбама члана 354. Уредбе, изузетно од члана 17. став 3. Царинског закона, **захтев за одобрење привременог увоза подноси се царинском органу надлежном за место у коме ће се роба први пут употребити.**

Такође, у складу са одредбама чл. 355. Уредбе, одобрење за привремени увоз са делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина издаје се за **робу која не испуњава све релевантне захтеве за потпуно ослобођење од плаћања увозних дажбина из чл. 358.-365. и чл. 369.-386. ове уредбе.**

Ставом 2. истог члана Уредбе, прописано је да се одобрење за привремени увоз са делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина не издаје за **потрошну робу и путничка моторна возила, без обзира на њихову намену.**

Одобрење за поступке у чијем спровођењу учествује више царинских органа издаје се у складу са одредбама члана 280. Уредбе.

Прилозима 25 и 26 Правилника о облику, садржини, начину подношења и попуњавања декларација и других образаца у царинском поступку („Службени гласник РС“, бр.42/19,51/19,58/19, 65/19, 74/19, 96/19,11/20) прописани су обрасци захтева и одобрења за посебне поступке, као и начин њиховог попуњавања.

У складу са одредбама члана 274. Уредбе, може да се дозволи да се захтев за продужење важења или измену одобрења, осим на прописаном обрасцу, поднесе у писаном облику.

3. ЕВИДЕНЦИЈА

Чланом 186. Царинског закона прописано је да, **носилац одобрења, носилац поступка и сва лица која обављају делатност која укључује смештај, обраду или прераду робе или продају или куповину робе у слободним зонама, воде одговарајуће евиденције на начин који је одобрио царински орган, осим за поступак транзита или ако је другачије предвиђено овим законом и прописима донетим на основу овог закона.**

Евиденција садржи податке који омогућавају царинском органу да надзире царински поступак у који је роба стављена, нарочито у погледу идентификације робе стављене у тај поступак, њеног царинског статуса и њеног кретања.

Сматра се да овлашћени привредни субјекат за царинска поједностављења испуњава обавезе из става 1. наведене законске одредбе ако је његова евиденција одговарајућа за потребе посебног поступка у који је роба стављена.

У ситуацијама у смислу чл. 186. Царинског закона, евиденција се води на начин ближе прописан одредбама члана 291. Уредбе.

4. ОБЕЗБЕЂЕЊЕ

Одредбама члана 184. став 5. Царинског закона прописано је да је један од услова за одобрење посебног поступка полагање обезбеђења за царински дуг или остале дажбине које могу настати за робу стављену у посебан поступак.

Начин обезбеђења за плаћање царинског дуга који је настао или би могао настати, прописан је одредбама чл. 77. - 87. Царинског закона, као и одредбама чл. 137. - 146. Уредбе.

5. УТВРЂИВАЊЕ ЦАРИНСКЕ ВРЕДНОСТИ ЗА РОБУ КОЈА СЕ СТАВЉА У ПОСТУПАК ПРИВРЕМЕНОГ УВОЗА

У складу са ставом 1. члана 59. Царинског закона, царинска вредност привремено увезене робе утврђује се применом члана 56. Царинског закона.

С обзиром на то да роба која је предмет привременог увоза остаје власништво иностране фирме-испоручиоца и да уступање те робе на употребу, коришћење или друго располагање не представља продају чак и ако је уговором, када је реч о привременом увозу робе у закуп, предвиђена могућност куповине, то се вредност за привремено увезену робу, не може утврдити на основу трансакцијске вредности тј. применом члана 52. Царинског закона.

Ставом 2. члана 59. Царинског закона прописано је да, ако се за робу која се увози по основу закупа или лизинга царинска вредност не може утврдити у складу са одредбама члана 56. Царинског закона, и за коју уговором о закупу или лизингу није предвиђена могућност куповине, царинска вредност се утврђује на основу износа закупнине, односно лизинга по потреби усклађеног са одредбама чл. 53. и 54. тог закона.

Наведено практично значи да ће се царинска вредност за привремено увезену робу у случају да је уговором о закупу или лизингу предвиђена могућност куповине, утврдити на основу понуђене цене за куповину робе уколико је та цена у складу са одредбама Царинског закона које се односе на трансакцијску цену. У том случају, на тај начин утврђена царинска вредност за привремено увезену робу, сматраће се расположивим податком у смислу члана 56. ст. 4. Царинског закона.

У случају да уговором о закупу или лизингу није предвиђена могућност куповине па не постоји ни податак о понуђеној цени за куповину, већ су само познати износи закупнине које закупопримац треба да плати закуподавцу, царинска вредност ће се утврдити на основу износа закупнине за уговорени период закупа односно лизинга.

Наиме, само у случају да се царинска вредност робе која се ставља у поступак привременог увоза не може утврдити у складу са методима царинског вредновања приписаним чланом 56. Царинског закона тј. када царински орган не располаже подацима о вредности такве робе, а декларант није доставио одговарајуће документе и податке о вредности робе који би документовали стварну вредност робе, а за робу која се привремено увози постоје одређена

плаћања по основу закупа или лизинга, у том случају царинска вредност се утврђује на основу износа закупнине за уговорени период закупа односно лизинга.

Када је у питању утврђивање царинске вредности привремено увезене робе израз „износ закупнине за уговорени период закупа“ треба тумачити као **укупан износ закупнине** који закупопримац **треба да плати за уговорени период закупа**, што практично значи да износ једне рате закупнине треба помножити са бројем рата које треба платити за цео уговорени период закупа или уколико се износи закупнина разликују, потребно је сабрати износе свих закупнина за уговорени период закупа.

6. ОБРАЧУН ДЕЛИМИЧНОГ ОСЛОБОЂЕЊА ОД ПЛАЋАЊА УВОЗНИХ ДАЖБИНА

У складу са чл. 65. ст. 1. тач. 2) и ст. 2. Царинског закона, **стављањем стране робе која подлеже плаћању увозних дажбина у царински поступак привременог увоза са делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина настаје царински дуг у време прихватања декларације за тај поступак.**

Износ увозних дажбина који треба да се плати за робу стављену у поступак привременог увоза са делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина прописан је чл. 217. Царинског закона и **износи 3% од износа увозних дажбина који би требало да се плати на ту робу да је стављена у слободан промет на дан када је стављена у поступак привременог увоза.**

Износ из чл. 217. ст. 1. Царинског закона одређује се за сваки месец или за део месеца у којем се роба налазила у поступку привременог увоза са делимичним ослобађањем од плаћања увозних дажбина, а укупан износ увозних дажбина који се наплаћује не може бити већи од износа који би требало платити да је та роба била стављена у слободан промет на дан кад је била стављена у поступак привременог увоза.

Овде скрећемо пажњу да, приликом обрачуна дажбина за робу која је била привремено увезена **на период краћи од месец дана, дажбине је потребно обрачунати за цео месец.** Дакле, и када се привремено увезена роба користи непун месец, на пример 8 дана, платиће се царина у висини од 3% од обрачунатог износа царине који је утврђен одобрењем у вези с одобреним привременим увозом.

На конкретном примеру који следи приказан је правилан обрачун царине у смислу члана 217. став 1. Царинског закона (курс динара према EUR на дан прихватања деларације за привремени увоз: 1 EUR=120,00 динара, стопа царине 10%), и то:

Уколико је царинска вредност утврђена у складу са ставом 1. члана 59. Царинског закона, уз примену чл. 56. тога закона на основу вредности робе од 80,00 EUR:

-царинска вредност =9.600,00 динара (80,00 x 120,00)

-царина у висини од 10% = 960,00 динара

-по члану 217. став 1. Царинског закона плаћа се за сваки месец или део месеца у којем се роба налази у поступку привременог увоза, месечно 3% = 28,80 динара (960,00 x 3%).

Полазећи од наведеног, у поступку одобравања поступка привременог увоза са делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина **царинарница ће у одобрењу, у рубрици 16, на основу свих релевантних података, утврдити висину укупног царинског дуга и одредиће износ увозних дажбина који, за сваки месец или део месеца у којем се роба**

налази у поступку привременог увоза са делимичним ослобођењем од увозних дажбина, треба да се плати.

У складу са чланом 7. Прилога Е Конвенције о привременом увозу, обрачунати износ увозних дажбина који се дугује наплатиће се најкасније код окончања поступка привременог увоза.

Такође, приликом обрачуна износа увозних дажбина применом члана 217. Царинског закона, у ситуацијама када се обрачун дуга за привремено увезену робу врши након преноса права и обавеза тј. промене носиоца одобрења или након раздужења поступка привременог увоза неким другим царинским поступком (нпр. складиштењем) па поновним стављањем исте робе у поступак привременог увоза са делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина, треба имати у виду да свако стављање робе у нови поступак привременог увоза, између осталог, подразумева и утврђивање новог износа увозних дажбина који треба да се плати.

7. ОКОНЧАЊЕ ПОСТУПКА

Имајући у виду одредбе чл. 183. ст.1. тач. 3) Царинског закона, у складу са којима је поступак привременог увоза дефинисан као један од посебних поступака, његово окончање врши се применом чл. 187. Царинског закона, односно када се роба стављена у тај поступак стави у нови царински поступак, када се изнесе са царинског подручја Републике Србије, уништи без остатака, или уступи држави у складу са чл. 173. тог закона.

С тим у вези, царинарница је по истеку рока привременог увоза, односно приликом подношења захтева за продужење истог или приликом стављања поменуте робе у други царински дозвољени поступак, дужна да контролише да ли су, и у ком су износу, плаћене дажбине које су утврђене одобрењем за дати период у ком се роба налазила у поступку привременог увоза.

8. СТАВЉАЊЕ ПРИВРЕМЕНО УВЕЗЕНЕ РОБЕ У СЛОБОДАН ПРОМЕТ

Када се поступак привременог увоза са делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина окончава стављањем привремено увезене робе у поступак слободног промета, у складу са чланом 65. став 1. тачка 1) и став 2. Царинског закона, у време прихватања декларације за слободан промет настаје царински дуг.

Износ увозних дажбина у наведеном случају обрачунава се применом члана 73. ст.1. Царинског закона, којим је прописано опште правило за обрачун износа увозних или извозних дажбина и према којем се износ дажбина обрачунава на основу правила за обрачунавање која су важила за одређену робу у време када је царински дуг за ту робу настао.

Из напред цитиране одредбе произилази да се приликом стављања привремено увезене робе у поступак слободног промета износ дажбина обрачунава на основу правила за обрачунавање која важе на дан прихватања декларације за стављање робе у поступак слободног промета.

Наведено практично значи да се за робу која се након поступка привременог увоза ставља у слободан промет, царинска вредност утврђује у складу са чланом 52. Царинског закона (уколико је роба која се ставља у слободан промет предмет купопродаје и уколико постоје услови да се примени трансакцијска вредност робе), односно у складу са чл. 56. Царинског закона уколико не постоји трансакцијска цена (када се роба након привременог коришћења уступа бесплатно) или када нису испуњени услови да се трансакцијска цена прихвати.

Износ увозних дажбина који је плаћен због стављања робе у поступак привременог увоза са делимичним ослобођењем не може се одбијати од износа увозних дажбина који настаје приликом стваљања привремено увезене робе у слободан промет.

Дакле, у складу са одредбама чл. 65. ст. 1. Царинског закона, царински дуг настаје како приликом стављања робе у поступак привременог увоза са делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина, тако и приликом стављања робе у поступак слободног промета. За робу која се ставља у та два поступка морају се платити увозне дажбине утврђене у складу са правилима прописаним за сваки од тих поступака посебно, односно износ увозних дажбина се мора платити за комплетан период док је роба била у поступку привременог увоза у складу са чланом 217. став 1. Царинског закона, а у случају стављања те робе у слободан промет настаје нови царински дуг чији се износ утврђује на основу правила (елемената) за обрачунавање која важе за ту робу на дан прихватања декларације за стављање робе у поступак слободног промета.

9. ОБРАЧУН ЦАРИНСКОГ ДУГА ЗБОГ НЕИСПУЊЕЊА ОБАВЕЗА

Осим због стављања у слободан промет, за робу стављену у поступак привременог увоза са делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина, царински дуг може настати и због неиспуњавања обавеза, а што је прописано чланом 67. став 1. Царинског закона.

Међутим, за разлику од начина обрачунавања увозних дажбина насталих стављањем привремено увезене робе у слободан промет, одредбама члана 68. ст. 3. Царинског закона прописано је да, уколико за робу стављену у поступак привременог увоза са делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина царински дуг настане у складу са одредбама члана 67. ст. 1. Царинског закона, износ увозних дажбина који је плаћен у складу са делимичним ослобођењем одбија се од износа увозних дажбина који одговара царинском дугу.

Напомена: Имајући у виду одредбе чланова 67. и 68. Царинског закона, само у случајевима када царински дуг за робу привремено увезену са делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина настане у неком од случајева из члана 67. став 1. Царинског закона, а не због стављања те робе у слободан промет, износ увозних дажбина који је плаћен у складу са делимичним ослобођењем одбија се од износа увозних дажбина који одговара царинском дугу.

На крају, овим путем подсећамо и на одредбу члана 279. Царинског закона („Сл. гласник РС“, 95/18 и 91/19-др. закон) којим је прописано да ће се царински поступци који су започети пре дана почетка примене тог закона окончати у складу са прописима који су важили до дана почетка примене тог закона.

Предметни акт примењиваће се почев од 15.08.2020. године.

Овим објашњењем ставља се ван снаге Објашњење поступка привременог увоза са делимичним ослобођењем од плаћања увозних дажбина (акт Управе царина број: 148-03-030-02-21/2012 од 08.06.2012. године) и сва друга објашњења Управе царина која су у вези са тим актом, а која су у супротности са новим прописима.

(Акт Управе царина број: 148-I-030-01-281-2020 од 23.07.2020. године)